

213 170
1889.

IV. évfolyam 1. időszak.

Előfizetési díjak:

Az „APOLLO” kargyűjtemény
Egész évi folyamára egy vezérkönyv és a
négy szólamra 2 frt 50 kr.
Minden további négy szólamra 2 „ — „
Egyes szám (iv) ára — „ 40 „

Figyelmeztetés!

A szerzői jogról szóló 1884. XVI. t. c.
tiltja a szólamok gépi többszörözését és le-
írást, minek következtében azok a lap szer-
kesztőségénél rendelendők meg.

APOLLO.

Megjelenik évenként

október, január, ápril és július hónapok 1-én 3 iv tartalommal.

Az 1889. október, november és deczemberi számok tartalma:

I. Eredeti magyar dalfűzér.

Abrányi Kornéltól.

- 62. kar. Mikor megyek az oltárhoz.
- 63. kar. Hull immár a fa levele (bariton solóval)
- 64. kar. Nem szeretlek én már (frisa)

II. Dalbokréta.

Szövegét írta Pósa Lajos.
Zenéjét szerző és a „Szegedi Dalárdának”
ajánlja Székács Gyula.

- 65. kar. Mért születtem a világra
- 66. kar. Ide latszik az orgonakerítés
- 67. kar. Ujszegeden van egy kert.
- 68. kar. Ennek a kis lánynak

Az „Orsz. magy. Daláregyesület”-té szövetkezett tagegyletek karagyaainak megbízásából:

Szerkeszti és kiadja

GOLL JÁNOS

zenetanár

Budapest, VI. kerület, Lázár-utca 18. szám

É r t e s í t é s .

Az „Apolló“ kargyűjtemény IV. évfolyamának első számával megnyitóm az énektanításra nézve fontos nézeteknek megbeszélésére szánt rovatot „Énekügy“ czim alatt s kérem elvtársaimat, hogy ezen rovatban megjelenő nézetekre nézve észrevételeiket, tapasztalataikat, bírálatukat satb. az Appollóval közölni sziveskedjenek.

É n e k ü g y .

Az orsz. magyar dalünnepélyek minden magyar énekpädagogusra nézve annál nagyobb fontossággal bírnak, mert irodalmunk e téren még a kezdetlegesség stádiumában lévén, az énekművészetre vonatkozó számbavehető műveink egyáltalán nincsenek és így magyar énekpädagogusnak ily irányu magyar olvasmányt éppenséggel nincs módja önmivelési céljából találni, hanem e tekintetben kizárólag a tapasztalat útjára van utalva.

De hát hol szerezzék a magyar énekpädagogus ezen tapasztalatot? E részben az érdekeltek legnagyobb része kizárólag az ezentúl három-három évenként tartandó orsz. magy. dalünnepélyeken szerezhethet tapasztalatokat és egyedül itt tanulhatja minden magyar karnagy, dalár és énekkedvelő mindazt, amit külföldön minden conservatoriumban alkalmas nyililik tanulni.

Szegény magyar karnagy! Ki semmi nemű műben nem tökéletesítheti tudományát, ki, ha csak magyarul tud beszélni, honnan merítse a szükséges tudni valókat? Honnat olvasson a művészet előhaladásáról? Hol találja mind azt, amit egy tökéletes dalegylet helyes előadásáról tudni kell?

Magyarországban nem máshol, mint eddig az „orsz. magyar daléregyesület“ által rendezett orsz. dalünnepélyeken, hol magamagát, saját működését, esetleg az általa vezetett egyesület előadásait más hasonló célú egyesületekkel párhuzamba helyezve azon tanulságot merithette, hogy vagy jó uton járt, vagy pedig kárba veszett 1—2 vagy több évi fáradsága.

A fővárosi egyesületek karnagyai aránylag még igen könnyen boldogulnak, mert számukra elég alkalom kínálkozik tanulásra, amennyiben a fővárosban számos dalegyesület nyilvános előadásain bőven szerezhethetnek maguknak meggyőződést valaminek célszerűségéről, avagy célszerűtlen voltáról. A vidéki karnagy azonban, legfőleg ujságokból értesül egy — némely hirnévvel bíró egyesület előadásairól, de — annak eljárása helyes avagy helytelen voltáról nem áll módjában meggyőződést szerezni mindaddig, míg az orsz. dalünnep azon alkalmat meghozza azt közvetlen megfigyelés alá venni. Azonban ez orsz. dalünnep alkalmával is legfeljebb oly módon teheti azt, a melynek alkalmazása mellett nem nyerhet teljes képet, nem győződhetik meg, miután egy-két karnak előadásából egy egyesület működését megítélni nem lehet.

Igy tapasztaltuk Szegeden, így láttuk, hogy több olyan tagegylete az orsz. magyar daléregyesületnek, melytől méltán elvártuk, hogy kifogástalan előadás által tündököljék, egyáltalá-

ban nem énekelt; több egyesület, mely versenyzett, nem volt a kitüntetés sorrendjével megelégedve, — sőt több egylet a nyert jutalmat vissza akarta utasítani. Mire mutatnak mind ezen jelenségek? Bizony csak arra, hogy minden egyesület **elsőnek**, de legalább jobbnak hitte magát, mint a milyenek! a jury őket megítélte. Igen ám, csak hogy a művészet szigorúan előszabja mind azon kellékeket, melyeket valamely egyesületnek bírnia kell, ha egyáltalában az elsők között kíván lenni. És elértük-e Szegeden ezen kellékeket, legalább nagyobb részben? Bizony nem. A Pécsi ünnepély óta van ugyan haladás azok között, a kik versenyeztek. Egészen véve azonban sülyedés mutatkozik, már csak azért is, mert kevesebben versenyeztek Szegeden mint Pécsen. Miért nem emelkedett a versenyzők száma? Mert felületes volt az egyesületek működése; mert szellemileg nem haladtak és azonkívül az, hogy a hanyatlás okai Szegeden napfényre kerülnek.

A dalügy terén Pécs óta megállapodás következett be; a megállapodás pedig már hanyatlást jelent. Az orsz. magy. daléregyesület tagegylei részéről ez alkalommal tehát hanyatlást tapasztaltunk. Ha még a szomszédos kis **Szerbiában** egy erőteljes orsz. szerb-dalegyesület létezik, ha Németországban a dalárügy a legalsóbb néprétegek tudott gyökeret verni, akkor nem hihető, ha az orsz. magy. daléregyesület tagegyletei az ének és dal művelése tekintetében megállapodtak, hogy haladtak légyen.

Ha azonban ez nálunk tényleg bekövetkeznék, annak nem legutolsó oka a vonzó példa hiányában keresendő. Mert nem elég, hogy időről időre orsz. ünnepélyt rendezzünk, hanem hogy egy magasztos szent cél felé törekedjünk, hogy előadásaink mind inkább a művészet követelményeinek megfeleljenek, hogy ne egy kicsinyes díjért: hanem a magasztos célért, a magyar énekművészet felvirágoztatásáért küzdjünk tudománygyal, fáradsággal, kitartással és szent akarattal.

Szegeden azt lehetett tapasztalni, hogy a legtöbb egyesület a tagok énekhangjának kiművelésére, a jó kiejtésre, tiszta és helyes hangvételtre, frázisra, lélegzetvételtre kevés sulyt fektet.

Az előadásokból észre lehetett ugyan venni, hogy a karok jól, bár mesterkélve voltak betanítva, de majdnem kivétel nélkül hiányzott a művészi lendület, hiányzott az áthatottság, a művészi könnyűség. A tagegyletek ingerültsége nem engedte, hogy a karokat kellő művészi felfogással előadják. S mind ezt azért, ne hogy **valami díjban esetleg ne részesüljen** egyik vagy másik egyesület. Pedig nem a díj cél, hanem a kész, jó, önálló és öntudatos előadás.

Tisztelettel

Goll János

az Apolló szerk.

Tempo I. Solo

Leg jár, a ki szé-pet sze-ret, le-lej-te-né, de nem le-heti
 Dankó kar

ma
 M

ma-ld meg-ha-sadt, hol-ló-ko-róm, kö-zé-sza-kadt.

meno

csá-bi-tó-nak. Hit-tem min-den mé-zes szód-nak, egy csa-po-dár csa-bi-tó-nak. Gyen-ge szí-ve-m

poco mosso

Teljes kar. sze-gény le-gény ho-vá-le-vél

meno

107

106

hog-y le-het itt es-kü-d-ni! So-h sem tu-dom, so-h sem tu-dom tisz-ta szív-ből, tisz-ta szív-ből, tisz-ta szív-ből sze-ret-ni.

dim. *f* *con animo* *p*

63. ^bHull immár a fa levele...

Ábrányi Kornél.

Nem nagyon lassan.

Bariton Solo. Hul im-már a fa-le-ve-le; ö-rö-möm is el-hull ve-le. Sár-gul or-czám mint a le-vél,

Tenori. Dongo kar.

Bassi.

M m m m m

Az itt említett hiányokról beszélni a jövő lapokban az **Apollo** főcélul tűzte ki magának s felhívja a t. előfizetőiket és karnagyokat, hogy tudományuk és tapasztalaik által az „**Énekügy**” rovatát minél számosabban felkeresni és az ügyhez hozzá szólni sziveskedjenek, hogy a leendő

Budapesten tartandó orsz. m. dalünnepélyen azokat szem előtt tartva nem dijakért, hanem a **magyar dalművészet** érdekében teljes erővel közreműködni, versenyezni el ne mulasztjuk.

GOLL JÁNOS.

Zenekarok ügye.

A karnagyok értekezlete Szegeden, aug. 17-én.

Az országos daláregyesület karnagyai, Goll János fölhívására, ma reggel 8 órakor 23-án a városi zeneiskola helyiségében gyültek össze értekezletre, a melynek lefolyását a következőkben adjuk:

Goll János megnyitván az ülést, a következő fontos és a dalegyesületeknek magasabb színvonalra emelését célzó pontokat tűzte ki megbeszélésre:

1. A karnagyi hivatal föladatát, működési körét, befolyását és anyagi javadalmasztatásának kérdését.

2. Hassanak oda a karnagyok, hogy a következő dalünnepre ha nem több, legalább egy díj tüzesség ki a lapról való éneklésre (prima vista), a mely egy ad hoc szerkesztendő, könnyű-irányú karnak 2-3-soros eléneklése után annak az egyesületnek ítélendő oda, a mely azt lapról a legszebben éneklé le. Minden erre versenyző egyesület maga választaná meg a szöveget s a jury-tagok azt egy erre vállalkozó zeneművésznek adnák ki megzenésítésre, a ki azt rögtönözve letenné, a dalárdák pedig azt a szólamok lemásolása után azonnal előadnák.

Az értekezlet tagjai ez utóbbi kérdést vita tárgyává tevén, több karnagy legalább azt tartaná okvetlenül szükségesnek, hogy a dalegyesületek mellett énekgyakorló tanfolyam tartatnék, a hol a karnagyok, kellő díjazás mellett, a jelentkezőket rendes órákban addig tanítanák, míg a zene elemeiből, a hangoztatálásból és a hangképzésből képesek volnának egy vizsgatételére s csak akkor, ha ezt a vizsgát sikeresen kiállották, vétetnének föl az egyesület működő tagjai közé. Ennek a hatása nemcsak azért lenne rendkívüli kedvező, hogy az egyesületek művészi nivóját emelné, hanem odacsatolná a zeneileg képzetesebb tagokat is, a kiknek így az egyesületi rendes tanórák, a beverklizés szerint való betanítási módszer miatt, nem lennének oly hosszadalmasak.

Az előrehaladott idő miatt a fölvetett fontos kérdéseket behatólag megvitatni nem lehetvén, Goll János úr lapunk útján kéri föl a

karnagyokat, hogy holnap reggel 9 órakor az értekezlet folytatására — ugyancsak a városi zeneiskolában — megjelenni sziveskedjenek.

Tárgyalásra kitűzetnek: a zenekarok ügye, jó hangok fölkeresése, stb.

A 18-án folytatólagos értekezlet a tegnapi pontokat még bővebben megvitátván, Erney József fölolvasta és bemutatta azt a memorandumot, a melyet Goll, Erney és Megyeri tanárok terjesztették be a közoktatási miniszterhez s a mely a magyar zenemű javítását és különösen a magyar zenekarok szervezését tárgyalja. Az előadó jelentése szerint a miniszter a maga részéről örömmel fogadta az eszmét, azonban a beteresztőket a részletek bővebb indokolására hívta föl. Egyszersmint felszólítja a beadókat, hogy tervezetöket a dalárszövetség útján iparkodjanak érvényre juttatni. Az értekezlet melegen fölkarolta az eszmét s a felszólalók, Oberti, Vigh, Frank, Leopold és Imre Lőrincz urak mindannyian hangsúlyozták, hogy a memorandum kifejtett tervek realizáltassanak. A kifejtett eszmecsere még azért is üdvösnek bizonyult, hogy az értekezlet elhatározta: hogy a karnagyok a jövőben az értekezleten megbeszéltek kivitele céljából folytonos érintkezésben maradjanak. Hogy pedig ez kivihető legyen, Goll János rendelkezésre bocsájtotta a karnagyoknak az „Apolló” hirdetési rovatát. Ajánljuk az összes karnagyok figyelmébe az itt mondottakat s mikor a magunk részéről örömmel üdvözljük a tervezetet, szivünkben kívánjuk, hogy az összes karnagyok vállvetett tevékenysége az ott kifejtett terveket mielőbb életbe léptethesse. — Még egy fontos momentumot kell itt az értekezletről fölemlitenünk. A miniszter ugyanis a memorandumra adott válaszában föl szólítja a beadókat, hogy az egyes dalegyesületeknél található kiválóbb hangú ifjaknak és nőknek, a kik a zeneakadémiában leendő továbbképzésre alkalmasok s majdan a m. kir. dalműszínháznak hasznos tagjaivá válhatnak, e névjegyzéket mutassák be. A beadók föl szólították a karnagyokat, hogy ebben segítségükre legyenek. A karnagyok szivesen ígérték meg közreműködésüket.

Zeneirodalom: Rózsavölgyi és társánál Budapesten legközelebb megjelent: „**A jó zsűrű mama**” Polkafrancaise. Hüvelyk Matyi költeményére, férfi karra és zongorára az 1889. Szegeden tartott orsz. dalünnepély emlékére szerzé Goll János
Ára 1 frt.

Magyar Nemzeti Lant: 200 magyar népdal férfi négyesre szerzé Goll János. A vezérkönyv ára 2 frt 50 kr.

Az **Apollo**-nak megjelent mind a három évfolyam egyenkint, vezérkönyv és 4 szólam
ára 2 frt 50 kr.

